

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
КУРСОВА РОБОТА З ГІДРОГРАФІЇ УКРАЇНИ

підготовки бакалавра
спеціальності 103 Науки про Землю
освітньо-професійної програми Гідрологія

Луцьк – 2023

Силабус нормативного освітнього компонента Курсова робота з гідрографії України підготовки бакалавра, галузі 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю, за освітньо-професійною програмою Гідрологія.

Розробник: Стельмах В.Ю., доц. кафедри фізичної географії, к.геогр.н.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: доц. Забокрицька М.Р.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної географії

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

проф. Фесюк В. О.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	10 Природничі науки 103 Науки про Землю Гідрологія бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання – 3
		Семестр – 5-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота – 84 год.
		Консультації – 6 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: захист курсової роботи, залік	

II. Інформація про викладача

Викладач	Стельмах Валентина Юріївна
Науковий ступінь	кандидат географічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	Доцент кафедри фізичної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Стельмах Валентина Юріївна
Телефон	+380961130329
e-mail	stelmakh.valia@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожного вівторка 15.00-16.20, аудиторія С-603а

III. Опис освітнього компоненту

1. Анотація освітнього компонента. Тематика курсових робіт з Гідрографії України визначається кафедрою фізично географії Волинського національного університету імені Лесі Українки згідно з вимогами до силабусу. Наукове та методичне керівництво курсовою роботою студента здійснює науковий керівник. Курсова робота повинна мати теоретичне обґрунтування теми на основі аналізу літературних джерел і містити конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення розглянутого питання.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: загальне землезнавство, гідрологія, геологія загальна та історична, метеорологія та кліматологія, геоморфологія та палеогеографія, гідрохімія, гідрогеологія, гідроекологічний моніторинг, гідрографія України, гідрологія річок, гідрометрія.

Постреквізити: руслові процеси, водні ресурси України, раціональне

використання та охорона водних ресурсів, водокористування та кадастр вод.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсової роботи з гідрографії України – освоєння та застосування методів збору, обробки та аналізу інформації про особливості гідрографічної сітки, поверхневі води (річки, озера, болота, штучні водойми), їх просторове поширення, режим та особливості господарського використання.

Передбачено, що результати аналізу зібраної з літературних джерел інформації та результатів власних спостережень студентом будуть логічно пояснені і описані у відповідно структурованій за змістом курсовій роботі.

Курсова робота з гідрографії України згідно структурно-логічної схеми освітньої програми «Гідрологія» першого (бакалаврського) рівня освіти є обов'язковим освітнім компонентом і завершується диференційованим заліком.

Курсова робота з гідрографії України – це самостійне узагальнення результатів, отриманих студентом в процесі обробки та аналізу інформації про гідрографічну мережу, про особливості гідрологічного режиму водних об'єктів, про гідроекологічну ситуацію в межах водозбірних басейнів. На написання курсової роботи відведено 84 годин самостійної роботи.

Написання курсової роботи передбачає:

а) збір, систематизацію, обробку, аналіз та узагальнення отриманих результатів щодо водних об'єктів України, особливостей гідрографічної мережі різних регіонів України;

б) розвиток навичок самостійної роботи (формування навичок пошуку даних в опублікованих наукових джерелах, електронних базах даних гідрометеорологічних організацій ДСНС України, Держводагентства України, аналіз результатів власних спостережень), критичного оцінювання, аналізу та узагальнення;

в) розвиток навичок описувати отримані в процесі узагальнення матеріали.

Завдання. Основне завдання при виконанні курсової роботи з гідрографії України полягає у формуванні у студентів цілісної системи знань щодо закономірностей формування гідрографічної мережі та річкових систем, формування умінь складати гідрографічні описи річок та водойм.

4. Результати навчання (компетентності)

Виконання, оформлення та захист курсової роботи дозволять студенту досягти наступних компетенцій:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умови недостатності інформації.

Загальні

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.

Фахові

ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

ФК2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.

ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

ФК7. Здатність проводити моніторинг природних процесів.

ФК8. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.

ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

5. Структура виконання курсової роботи з гідрографії України

№ з/п	Назва заняття	Кількість годин самостійної роботи
1.	Розробка плану-змісту курсової роботи	10
2.	Робота з картографічними матеріалами, вивчення гідрографічних мереж та річкових систем	10
3.	Аналіз літературних або інтернет-джерел, результатів власних спостережень	24
4.	Обробка зібраної інформації	20
5.	Написання тексту курсової роботи	20
Всього		84

6. Результатом виконання курсової роботи з гідрографії України

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Збір даних в літературних джерелах та електронних базах	<i>камеральні роботи</i>	<i>опитування в усній формі</i>	<i>до 10%</i>
1.2	Обробка картографічної інформації			<i>до 10%</i>
1.3	Аналіз результатів обробки гідрографічних даних			<i>до 15%</i>
2.1	Визначити умови формування гідрографічної мережі, визначити основні параметри водного об'єкту та скласти гідрографічні описи водойм, використовуючи картографічний матеріал, дані режимних спостережень.	<i>камеральні роботи</i>	<i>опитування в усній формі</i>	<i>до 10%</i>
2.2.	Проводити вимірювання морфометричних характеристик досліджуваного водного об'єкта за допомогою ПЗ «GoogleEarth», визначити структуру гідрографічної мережі та порядкову класифікацію потоків.			<i>до 10%</i>
2.3	Узагальнювати отримані результати			<i>до 10%</i>
2.4	Описувати отримані результати			<i>до 15%</i>
3.1	Презентувати отримані результати за допомогою сучасних технічних засобів	<i>підготовка заключного варіанту курсової роботи</i>	<i>захист курсової роботи, усне опитування</i>	<i>до 10%</i>
4.1	Популяризувати знання про важливість вивчення об'єктів гідросфери, їх режим та значення	<i>виступ на захисті курсової роботи</i>		<i>до 5%</i>
4.2	Мотивувати та заохочувати необхідність дослідження водних об'єктів як елементів навколишнього середовища та компонент ландшафту	<i>виступ на захисті курсової роботи</i>		<i>до 5%</i>

7. Політика оцінювання

Поточне оцінювання: кількість балів, що отримує студент протягом терміну виконання курсової роботи є сумою балів, що були отримані при оцінюванні: 1) збору та обробки даних; 2) аналізу даних; 3) виконанні узагальнення матеріалу.

Оцінювання за формами контролю:

Форми контролю	Кількість балів	
	мінімальна	максимальна
Усне опитування	8 балів	15 балів
Оцінювання ходу написання курсової роботи	15 балів	25 балів
Оцінка за оформлення та захист курсової роботи	10 балів	20 балів

Підсумкове оцінювання у формі диференційованого заліку відбувається у вигляді захисту курсової роботи. Максимальна кількість балів, отримана на заліку – 40 балів, мінімальна кількість балів, що додаються до поточних – 22 бали.

Умови допуску до диференційованого заліку: студенти, які не завершили оформлення та повного опису запланованих розділів курсової роботи до складання заліку не допускаються. Рекомендований мінімум для допуску – 33 бали.

При розрахунку отримуємо:

	Поточне оцінювання	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	33	27	60
Максимум	60	40	100

8. Підсумковий контроль успішності написання курсової роботи

Політика щодо оцінювання: опитування в усній формі та/або оцінювання вміння визначати основні параметри водного об'єкту та складати гідрографічні описи водойм проводиться під час консультацій по написанню курсової роботи. Захист курсової роботи відбувається в день, визначений на засіданні кафедри, перед комісією, до складу якої входить і керівник курсової роботи.

Політика щодо виставлення балів. Студенти, які за поточне оцінювання написання курсової роботи отримали кількість балів від 20 до 33, під час здиференційованого заліку отримують додаткові питання. У випадку відсутності студента з поважних причин на захисті, призначається додатковий день захисту курсової роботи, що здійснюється у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу».

Політика щодо академічної доброчесності. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки», що розміщується на

сайті університету за посиланням: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>.

Політика щодо виконаної курсової роботи. Курсова робота виконується за планом-змістом, який був попередньо встановлений студентом спільно з керівником. Курсова робота містить текст із включенням рисунків, схем, таблиць, завершується списком використаних джерел.

9. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

10. Рекомендований перелік тем для курсової роботи з гідрографії України

1. Гідрографічна характеристика річки Ворскла
2. Гідрографічна характеристика річки Західний Буг
3. Гідрографічна характеристика річки Стохід
4. Гідрографічна характеристика річки Стир
5. Гідрографічні та гідрологічні особливості басейну р. Інгулець
6. Гідрографічна мережа басейну річки Південний Буг
7. Гідрографічна мережа басейну річки Горинь
8. Гідрографічна мережа басейну річки Случ
9. Гідрографічна мережа басейну річки Іква
10. Гідрографічна мережа басейну річки Дністер
11. Гідрографічна і морфометрична характеристика річки Дніпро
12. Гідрографічна і морфометрична характеристика річки Сула
13. Гідрографічна і морфометрична характеристика річки Тетерів
14. Гідрографічна і морфометрична характеристика річки Псел
15. Гідрографічна і морфометрична характеристика річки Прип'ять
16. Гідрографічні особливості поверхневих вод Волинської області
17. Гідрографічні особливості поверхневих вод Карпатського регіону
18. Гідрографічні особливості поверхневих вод Українського Полісся
19. Гідрографія водойм основних озерних районів України

11. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

1. Вишневецький В.І., Косовець О.О. Гідрологічні характеристики річок України. Київ, 2003. 324 с.
2. Вишневецький В. І. Річки і водойми України. Стан і використання. Київ, 2000. 376 с.
3. Гус Я. П., Свиріпа З. С., Стельмах В. Ю. Гідрографічні та гідрометричні особливості річки Сапалаївка. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (16–17 травня 2023 року). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. С. 145-148.
4. Забокрицька М. Р. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з вивчення гідроекологічного стану річкових басейнів. Луцьк. : Вежа-Друк. 2021. 66 с.
5. Забокрицька М. Р., Хільчевський В. К., Манченко А. П. Гідроекологічний стан басейну Західного Бугу на території України : монографія. Київ, 2006. 184 с.
6. Загальні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту й оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів / за ред. доц. М. І. Шинкарика. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 60 с.
7. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт бакалавра / Укл. Я. Олійник, К. Мезенцев, О. Гринюк, С. Дем'яненко. Київ, 2018. 19 с.
8. Методичні вказівки «Річкова гідрографія». [Електронний ресурс]. URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/5479/1/ShamenkovaOI_Richkova_gidrografiya_MV_ZF_2014.pdf
9. Стельмах В.Ю. Аналіз наукових підходів до визначення структури річкової системи *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації*: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 74. С. 7-10.
10. Стельмах В.Ю. Гідрографія України: конспект лекцій. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2021. 82 с.
11. Стельмах В.Ю. Гідрографія України: методичні рекомендації до виконання практичних робіт. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2021. 60 с.
12. Стельмах В.Ю., Мельнійчук М.М. Лісові ландшафти басейну річки Случ (у межах Рівненської області). *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. № 1. 2023. С. 32-38. DOI: <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2023.1.03>
13. Хільчевський В.К. Гідрографія та водні ресурси Європи: навч. посібник. Київ: ДІА, 2023. 308 с.
14. Хільчевський В.К., Ободовський О.Г., Гребінь В.В. та ін. Загальна гідрологія: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 399 с.

15. Хільчевський В. К., Гребінь В. В., Забокрицька М. Р. Оцінка гідрографічної мережі району річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сяну) на території України згідно типології Водної рамкової директиви ЄС. *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. 2016. Т. 1. С. 29-41.

16. Швєбс Г. І., Ігошин М. І. Каталог річок і водойм України : навч.-довідк. посіб./ за ред. Є. Д. Гопченка. Одеса, 2003. 392 с.